



**מר אמיר אלשטיין**  
יו"ר הוועד המנהל  
**מר יוחנן פלסנר**  
נשיא  
**מר ברנרד מרכוס**  
יו"ר בינלאומי  
**פרופ' גרהרד קספר**  
יו"ר המועצה הבינלאומית

**חברי הוועד המנהל**

מר חן ליכטנשטיין  
גב' מול מועלס  
מר טלי מרדור  
מר אבינועם נאור  
עו"ד אבי פישר  
מר אביעד פרידמן  
ד"ר מיכל צור  
פרופ' זאב צחור  
מר יוסי קוצ'ניק  
מר עימאד תלחמי

**המועצה הבינלאומית**

השופט רוזלי סילברמן אבלה, קנדה  
ד"ר מרטין אינדק, ארה"ב  
פרופ' ורנון בוגדנו, בריטניה  
השופט דורית בניש, ישראל  
השופט סטיבן ברייר, ארה"ב  
ד"ר אימי גוטמן, ארה"ב  
ד"ר ג'וזף ג'וזפה, גרמניה  
השופט דליה דורנר, ישראל  
פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב  
השגריר צ'ארלס היל, ארה"ב  
פרופ' משה הלברטל, ישראל  
פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב  
פרופ' רוברט מונקון, ארה"ב  
פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה  
השופט אברהם סופר, ארה"ב  
מר ברט סטפנס, ארה"ב  
פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב  
פרופ' גבריאלה שלו, ישראל  
השופט מאיר שמגר, ישראל

**סגני נשיא**

פרופ' מרדכי קרמיניצ, מחקר  
פרופ' ידידה צ' שטרן, מחקר  
ד"ר ישי ג'סיס פרס, אסטרטגיה

**עמיתים בכירים**

אלוף (מיל') עמיחי אילון  
פרופ' תנוך דגן  
פרופ' תמר הרמן  
פרופ' שחר ליפשיץ  
פרופ' יותם מרגלית  
פרופ' יובל פלדמן  
פרופ' גדעון רהט  
פרופ' יובל שני

**מייסד**

ד"ר אריק כרמון  
**יו"ר של כבוד**  
ד"ר ג'ורג' שולץ

לכבוד

עו"ד יהושע למברגר

יו"ר ועדת האיתור לוועדה המוניטרית  
ולמועצה המינהלית של בנק ישראל

שלום רב,

**הנדון: הבטחת ייצוג הולם לאוכלוסייה הערבית בוועדה המוניטרית ובמועצה  
המינהלית של בנק ישראל**

הננו פונים אליכם, לקראת דיוני הוועדה לאיתור חברים מקרב הציבור לוועדה המוניטרית ולמועצה המינהלית של בנק ישראל, בבקשה כי תפעלו למינוי חברים ערבים בגופים אלה. מונחת בפניכם הזדמנות חשובה לשנות את המצב הקיים, בו לאוכלוסייה הערבית אין כל ייצוג בוועדה ובמועצה, ולקדם בצורה משמעותית את שילובה בחברה ובכלכלה בישראל.

כידוע, על הוועדה המוניטרית והמועצה המנהלית של בנק ישראל חלות חובות הייצוג ההולם, המעוגנות בסעיפים 18א-18א2 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.<sup>1</sup> ביחס לאוכלוסייה הערבית קובע החוק, כי יש ליתן לה ביטוי הולם בגופים אלה, ועד להשגת יעד זה למנות מועמדים ערבים ככל שניתן בנסיבות העניין.<sup>2</sup>

כמובהר בפסיקה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, משמעות חובה זו כי על הגורמים הממנים לנקוט צעדים **אקטיביים** לאיתור מועמדים מתאימים, בין היתר על ידי פניה יזומה לגופי ציבור וגורמים מקצועיים חיצוניים רלוונטיים.<sup>3</sup> גם בשקילת יתרונותיהם של המועמדים השונים, יש להעניק משקל ראוי לחובת הייצוג ההולם, ו"באיזון בין החובה להעדיף מינויים מקרב האוכלוסייה הערבית לבין ההתחשבות במגבלות

<sup>1</sup> ראו: סעיף 6א לחוק, ופריט 18 לתוספת השנייה לחוק.

<sup>2</sup> סעיף 18א לחוק.

<sup>3</sup> הנחית היועץ המשפטי לממשלה 1.1503, "ייצוג הולם למגזרים מסוימים"; ראו גם בג"ץ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל פ"ד (מח) 501, 529-530 (1994); בג"ץ 10026/01 עדאלה נ' ראש הממשלה פ"ד (נז) 31 (2003).





## המכון הישראלי לדמוקרטיה

שבמסגרתן על הממנים למלא חובה זו, יש ליתן ככל האפשר משקל בכורה לחובת ההעדפה כאמור.<sup>4</sup> הנחיות היועמ"ש מדגישות, כי במסגרת זו יש לשאוף גם לייצוג הולם של נשים ערביות.<sup>5</sup> האחריות לייצוג ההולם מוטלת על כלל העוסקים במלאכה: על ועדת האיתור, על ממשלה כגורם הממנה, ועל הוועדה לבדיקת מינויים.

חובת הייצוג ההולם נועדה לקדם את השוויון המהותי, ובהקשר דגן להבטיח שיתופו של המיעוט במוקדי כוח ובתהליכי קבלת החלטות, הנוגעים לקביעת מדיניות ציבורית. במקרה זה, היא אף עשויה לתרום תרומה חשובה במיוחד לקידום אחד היעדים האסטרטגיים שנקבעו בידי הממשלה בשנים האחרונות, לשלב את האוכלוסייה הערבית בענפי הכלכלה והתעסוקה השונים ולצמצם את הפערים הקשים בין יהודים וערבים, המאיימים בין היתר על חוסנה החברתי והכלכלי של מדינת ישראל. כפי שציין מבקר המדינה בדו"ח משנת 2016 בנושא פעולות המדינה לעידוד שילובה של האוכלוסייה הערבית בתעסוקה, "חשוב להדגיש כי לא זו בלבד שפעולות נחשבות לצמצום פערים בין אזרחי המדינה היהודים והערבים יאפשרו לממש את העיקרון החוקתי של השוויון, אלא שהן יתרמו להמשך הצמיחה הכלכלית של מדינת ישראל, ואף יסייעו לשמירה על הלכידות החברתית ויתרמו לביטחונה של המדינה".<sup>6</sup>

נגידת בנק ישראל מתריעה שוב ושוב, כי שילוב אפקטיבי של האוכלוסייה הערבית בתעסוקה – כמו גם הציבור החרדי – הוא תנאי חיוני לשמירה על משק משגשג וצומח.<sup>7</sup> ברוח זו פועל בנק ישראל בשנים האחרונות לשינוי המצב העגום, לפיו ערבים מהווים 1% בלבד מהעובדים בבנק:<sup>8</sup> בדו"ח המבקר הנ"ל צוין למשל, כי הבנק עושה מאמצים, תוך שיתוף פעולה עם גורמי חברה אזרחית, לגיוס מועמדים מקרב אוכלוסייה זו.<sup>9</sup> הכללת נציגי ציבור ערבים בגופים המנהלים של הבנק עשויה לקדם מאמצים אלה בצורה ניכרת, ולסייע בפריצת המחסומים התודעתיים, העלולים להקשות על מועמדים ערבים לראות את עתידם המקצועי בבנק.

<sup>4</sup> הנחיות היועמ"ש הנ"ל.

<sup>5</sup> הנחיות היועמ"ש הנ"ל.

<sup>6</sup> דו"ח מבקר המדינה, "פעולות המדינה לעידוד שילובה של האוכלוסייה הערבית בתעסוקה" (דו"ח שנתי 66ג, התשע"ו).

<sup>7</sup> עמ' 4 (2016).

<sup>8</sup> ראו למשל: עמירם ברקת, "פלוג מזהירה: אי-שילוב חרדים וערבים בתעסוקה יביא להאטה כלכלית" (גלובס, 1.6.2015).

<sup>9</sup> דו"ח מבקר המדינה הנ"ל, עמ' 11.

<sup>9</sup> שם, עמ' 45, ה"ש 85.

חשוב להדגיש, כי מכתב זה מתייחס לציבור הערבי, אולם אין צריך לומר כי קיימת חשיבות רבה גם לשילוב אוכלוסיות מיעוטיות נוספות, כגון הציבור החרדי, בגופים מעין אלה.<sup>10</sup>

לוועדה המוניתרית ולמועצה המינהלית תפקיד חשוב ביותר בקביעת מדיניות בנק ישראל, במעקב אחר ביצועה, באישור תקציב הבנק ובפיקוח על התנהלותו התקינה.<sup>11</sup> הוועדה מופקדת, בין היתר, על גיבוש המדיניות המוניתרית של הבנק ועל קביעת שיעור הריבית במשק. הדרת הציבור הערבי ממוקדים חשובים אלה של הכלכלה הישראלית משדרת מסר קשה ביותר; שילובו, לעומת זאת, יקדם את החברה הישראלית כברת דרך לקראת מציאות שוויונית וצודקת יותר.

בברכה,



לילה מרגלית, עו"ד

חוקרת בתוכנית ליחסי יהודים-  
ערבים, המכון הישראלי לדמוקרטיה



פרופ' מרדכי קרמניצר

סגן נשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה

<sup>10</sup> בהקשר זה ראו את התיקון לחוק החברות הממשלתיות מדצמבר 2016, המחייב מתן ביטוי הולם בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות כמכלול (וגופים כגון בנק ישראל שהוקמו על פי חוק), גם לציבורים נוספים: חרדים, יוצאי אתיופיה, עולים חדשים ואנשים בעלי מוגבלויות (סעיף 2א18 לחוק).  
<sup>11</sup> סעיפים 15 ו-20 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010.